

Kopmitnes: plusos un minusos

— Labvakari! Jūs traucē komjaunatnes starmeša rajona štāba rikola reīda dalībnieki, — ar šādiem vārdiem sākās mūsu ieskaits dažu Livānu rūpniecības uzņēmumu strādnieku kopmitnēs. Vēram dažādas durvis un lūkojam pārbaudīt ne tik vien tādus objektīvus, dzīvei kopmitnēs nepieciešamus faktorus kā sanitāri higiēniskie apstākļi, dzīvojamo un atpūtas telpu iekārtojums, brīvā laika izmantošanas iespējas, bet arī centāties uzklaut iemītnieku priekšlikumus.

Rūpes par savu mājokli. Vieniem tās saistās ar pagaidu dzīves nepieciešamību, citiem tas ir sauciens pēc palīdzības. Saules ielā 12 atrodas Livānu eksperimentālā māju būves kombināta kopmitnes 11. dzīvokļa durvis mums atvēra mazs ķipars. Izrādās, ka šajā dzīvoklī (kopēja platība 34 kvadrātmetri) izvietojušās divas ģimenes.

— Uz šejieni atnācām dzīvot apstākļu spiesti, un vēl līdz šim laikam neapmierināti. Sprīdīet paši: mēs esam trijātā, un kaimiņiem arī ir divi bērni. Saspiestība. Lai gan, ievērojot pastāvošās normas, vajadzētu būt ne mazāk kā seši kvadrātmetri uz cilvēku. Varbūt mums nepiedien prātot par kaimiņu būšanas trūkumiem — drīz-

mā ceram saņemt jaunu dzīvokli. Bet ko lai saka tie, kas rindā ir pirmajā vai otrajā simtā, kam ne reizi vien būs jānopūšas: «Lūk, vienī kaimiņi atkal aiziet, otri atnāk un dzīvo tajās pašās sienās, paciešdami dažus gadīgus.»

Līdz kuram laikam? Šis jautājums neapšaubāmi nodarbina arī šī paša nama 8. dzīvokļa iemītnieku prātus. Vannas istaba avārijas stāvoklī, un kā lai, piemēram, Prokopčiku un Fjodorovu ģimenes aprūpē bērnus un vīdāini. Ja kuru katru brīdi draud nokrist apmetuma gabalī? Pēc palīdzības griezušies pie kombināta vadības, bet tagad nav isti skaidrs, kas vairāk vainojams: vai celtnieku neizdarība, māju pirms pusotra gada nododot, vai iedzīvotāju neizdarība, ekspluatējot komunālos mezģlus. Istabas gliet, pat komfortablī iekārtotas, un, ja nebūtu šīs nepievilcīgās ainas vannas istaba, varbūt arī šī dzīvokļa saimnieces atvadoties varētu apgalvot, ka viss ir labākajā kārtībā. Šādu atziņu dzirdējam eksperimentālās biokimiskās rūpniecības kopmitnē Komsnautu ielā 3, un tās iemītnieku labā oma, nūdien, arī mūs noskaņoja cerīgāk. Taču jāpiekrit eksperimentālā māju būves kombināta kopmitņu komendantes vārdiem, ka situācija nemainīsies pati no sevis,

jo, kā skan teiciens, zem guldošas siekstas ūdens nelek.

Ģimeņu kopmitnēs vērojama lielāka ieinteresētība, iekārtojot savu mājokli, turpretim neprecētajiem kopmitnēs lielākoties ir tikai apmierinātība uz nenoteiktu laiku.

— Mēs, puīši, savu nostrādājam no rīta līdz vakaram, un īpašas ērtības mums nav vajadzīgas, — tā savu nostāju dažos vārdos raksturoja kāds gados jauns iemītnieks. — Apkopēja, kas uzturētu kārtību kopīgās lietošanas telpās, gan derētu. Virietim, zināt, neērti. Jo vairāk tāpēc, ka ilgi jau es te nedzīvoju.

Raugoties uz nemājīgo tukšumu virtuvē, nāca prātā doma: vai tiešām jaunie cilvēki tikai nākošajās ģimenes mājās savus ieradumus cer mainīt? Tiesa, citas kopmitnes istabas valda nevainojama tīrība, piemēram, meiteņu istabas. Višā lielajā namā nav kopīgu telpu atpūtai. Katrs, atnācis no darba, «pazūd» aiz savas istabas durvīm vai dodas kaut kur citur. Tāpēc, jādama, pie dažām istabīgām zvanījām vērtīgi — jaunieši, laīkam, bija aizgājuši izklaidēties katrs uz savu roku.

Brīvā laika pavadīšanu, izrādās, var raksturot dažos vārdos. Vairākumā apmeklēto kopmitņu mums sacīja: «Lasām, mācāties, aizējam uz

kadu kinu izrādī vai citu pasākumu...» Ja strādāts augu dienu, ir patīkami, kad novakares stundās vari sastapt partneri tenisa vai novusa spēlei, kad vari ienākt sarkanajā stūrīti paskatīties televizoru, ielūkoties jaunākajās avīzēs. Par to pārliecinājāmies Preiļu 21. pārvietojamās mehānizētas kolonnas kopmitnēs Smilšu ielā 3. Te darbojas kopmitnes padome. Daudz kas tiek pašu roku darināts, taču gribējas vairāk redzēt uzskatāmo aģitāciju. Padomei ir nodoms sarīkot konkursus — skates, lai iemītniekiem nenāktos minstināties, mēģinot atcerēties pēdējo kopīgi apmeklēto pasākumu, lai ne tikai «sava» istabiņa, bet arī ik galleņis un visa kopmitne katram kļūtu par istām mājām. Kopmitnes komendantē A. Graudiņa atzīst, ka «vēl šīs tas ir nepieciešams, trūkst aizkaru stieņu, mēbeļu, gultas veļas». Taču ir vēlētāns darboties.

Mūsu, reīda dalībnieku, novēlējums: kaut vairāk būtu tādu kopmitņu, kuras uz jautājumu: «Vai dzīve kopmitnē apmierina?» skanētu atbilde: «Jā!»

Reīda piedalījās: Z. Grigorjeva, Latvijas ĻKJS rajona komitejas otrā sekretāre; J. Freibergs, Livānu stikla fabrikas tautas kontroles komitejas loceklis; A. Parņenkova, L. Sadovskis, R. Šņepste, komjaunatnes starmeša rajona štāba locekļi